

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

MAJ 4 • 2013

**Den urgamla härliga konungaborgen Årnäs i Västergötland
– och två märkliga medeltida kungamylnt**

Gustav Vasa-penning 1564?

"Pukor, orgor och trompeter" på vår förste Bernadottes kröning

Inga ovidkommande krusiduller på mynten 1962

Pris 30 kr

LÖRDAG 11 MAJ KL 12.00

Vårkvalitén

(myntauktion kl 18.00)

VISNING

Lördag 27 april 9–19

Lördag 4 maj 13–16, söndag 5 maj 13–16, onsdag 8 maj 13–18,
torsdag 9 maj 13–18, fredag 10 maj 13–18, lördag 11 maj 10–12

Katalog Vårkvalitén online: www.skanesauktionsverk.se
publiceras onsdag 24 april

SAMLARMYNT AV HÖG KLASS PÅ VÅRENS KVALITÉTSAUKTION

Det är för oss på Skånes Auktionsverk en stor glädje att i vår kunna erbjuda en myntsamling av det mer ovanliga slaget. Även om tyngdpunkten är förankrad i 1700-talets produktion är spektrumet brett. Nära 800 år av svensk myntprägling täcks, allt från tiden för Stockholms grundande på 1250-talet ända fram till Gustaf V:s dagar. Inte mindre än 24 av samlingens totalt 294 objekt är kopparplåtar i skick klart över genomsnittet för sin kategori och därmed attraktiva samlarobjekt.

 **SKÅNES
AUKTIONSVERK**

0418-599 90, info@skanesauktionsverk.se
www.skanesauktionsverk.se
Ringvägen 48, 261 41 Landskrona

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

ges ut av

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

i samarbete med

KUNGL. MYNTKABINETTET

KANSLI OCH REDAKTION

Banérsgatan 17 n b
115 22 Stockholm
Tel. 08 - 667 55 98
Måndagar
kl. 10 - 12 och 13 - 16
Fax 08 - 667 07 71
info@numismatik.se

Plusgiro 150007 - 3
Bankgiro 219 - 0502
Svenska Handelsbanken

CHEFREDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Monica Golabiewski Lannby
monica@numismatik.se

PRENUMERATION

200 kr / år (8 nr)
Medlemmar erhåller tidningen
automatiskt
Kom ihåg att
meddela adressändring!

SNT trycks med bidrag från
*Gunnar Ekströms stiftelse för
numismatisk forskning* samt
*Sven Svenssons stiftelse för
numismatik*.

För insänt ej beställt
material ansvaras ej.
Texter och bilder i SNT
lagras elektroniskt och publiceras
som pdf på SNF:s och KMK:s
hemsidor.

Den som sänder material till SNT med-
ger elektronisk lagring / publicering.

TRYCK

Kaigan

ISSN 0283-071X

VÅREN 2013

Föreningens aktiviteter

MAJ

4 - 5 SNF:s årsmöte
Plats Vetlanda (Ädelfors)
Ett utförligt program meddelades på sidan 44
i marsnumret 2013:2 samt på: www.numismatik.se

29 Föreningskväll med föredrag av Jan-Olof Björk
Plats Banérsgatan 17

18.00 Svenska Numismatiska Föreningens ordförande Jan-Olof Björk talar om:
Svenska provmynt genom tiderna. Föreningen bjuder på enklare förtäring.

Välkomna!

Läs om föreningens nya medalj över Julius Hagander på sidan 91.

Höstens program presenteras i septembernumret.

Inte bara SNT, både äldre och nyare, kan köpas direkt hos SNF på Banérsgatan.
Här finns även föreningens egna utgåvor som Smärre Skrifter och Monografier
samt Numismatiska Meddelanden. Kontakta: info@numismatik.se

SNT FINNS PÅ FACEBOOK

Kungl. Myntkabinettets verksamhet

NY BOK. I ett samarbete med Centrum för näringslivshistoria och Kungl. Myntka-
binettet har Studentlitteratur AB utkommit med *Reformer och revolutioner. En kort
introduktion till Sveriges ekonomiska historia åren 1750-2010*.

Författare är Christopher Lagerqvist, ekonomihistoriker vid KMK. Boken vänder
sig såväl till studenter och forskare som till gymnasielärare och en bred allmänhet.

Läs mer: www.myntkabinettet.se/web/Reformer_och_revolutioner.aspx
samt: www.studentlitteratur.se

KMK FINNS PÅ FACEBOOK OCH TWITTER

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

Adress: Banérsgatan 17 n b, Stockholm. T-bana Karlslan; buss 4, 44
Kansli: måndagar kl. 10 - 12, 13 - 16
Stängt: midsommar - 1 september; jul- och nyårshelgerna
www.numismatik.se

KUNGL. MYNTKABINETTET

Adress: Slottsbacken 6, Stockholm. T-bana Gamla stan; buss 2, 43, 55, 59, 76
Utställningar: måndag - söndag kl. 10 - 16
Numismatiska boksamlingen: torsdagar kl. 13 - 16
www.myntkabinettet.se

TUMBA BRUKSMUSEUM

Adress: Sven Palmes väg 2, Tumba. Pendeltåg Tumba; buss 725
Utställningar: sept. - april, lörd. - sönd.; maj - aug. tisd. - sönd. kl. 11 - 16
www.tumbabruksmuseum.se

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

presenteras även på Svenska Numismatiska Föreningens och Kungl. Myntkabinettets hemsidor:
www.numismatik.se – www.myntkabinettet.se

Den tryckta tidskriften kommer ut första veckan i februari – maj, september – december.
På hemsidorna kan man sedan ta del av SNT i lågupplöst pdf-format.

1/12 sida
47 x 50
mm
250 kr

1/8 sida
72 x 50
mm
350 kr

1/6 sida
47 x 105
mm
400 kr

1/4 sida
72 x 105
mm
600 kr

1/2 sida
151 x 105
mm
1 200 kr

Helsida
151 x 214 mm
2 000 kr

2:a och 3:e
omslagssidan
2 500 kr

4:e omslagssidan
5 000 kr

SNT:s låga annonspriser kvarstår 2013

Annonser på årsbasis får dessutom 20 % rabatt!

Kontakta tidningens redaktion: monica@numismatik.se

Annonstopp senast den 1:a i månaden före utgivning

Radannonser: enskilda SNF-medlemmar erbjuds gratis annons med högst tre rader
att köpa, sälja eller byta samlarobjekt

Annonser som inte är förenliga med SNF:s, FIDEM:s och AINP:s etik avböjs

Innehåll SNT 4 • 2013

ARTIKLAR OCH NOTISER

	SID.
<i>Den urgamla härliga konungaborgen Årnäs i Västergötland</i> – och två märkliga medeltida kungamynt	77
Gustav Vasa-penning med årtalet 1564	79
<i>Lars Biörn, Ekesjö och Karl</i> – namn på obestämda polletter i Kungl. Myntkabinettets samling	80
Samling vid pumpen – brunnspolletter	83
"Pukor, orgor och trompeter" hyllade vår förste Bernadotte vid kröningen i maj 1818	84
Léo Holmgrens skiljemynt från 1962 – utan ovidkommande krusiduller	86

STÅENDE RUBRIKER

Pressklipp 1844. Det besvärliga dricksvattnet	83
Frågespalten. Kristina-dukat och Orange tia	85
Personalia. Anders Stam 1954 – 2013	87
Litteratur till försäljning hos Svenska Numismatiska Föreningen	88
Nytt om böcker	89
Personalia.....	90
Auktioner & Mässor	90
Nytt om mynt	90
Lokala myntklubbar och numismatiska föreningar i SNF.....	90
Ny medalj.....	91

OMSLAG

Illustration ur Olaus Magnus *Historia om de nordiska folken*, 1554, andra boken, tjuguförsta kapitlet. Rubriken är "Om den urgamla, härliga konungaborgen Årnäs i Västergötland". Infälld ses åtsidan till ett av de två märkliga mynt som påträffats vid de arkeologiska undersökningarna på borggården. Se artikeln av Monica Golabiewski Lannby om utgrävningarna av borgen och de där funna mynten på sidorna 77-78.

MONTAGE OCH SKANING: MGL, FOTO MYNTET: GABRIEL HILDEBRAND.

Den urgamla, härliga konungaborgen Årnäs i Västergötland

– och två märkliga medeltida kungamynt

Av Monica Golabiewski Lannby

Rubrikens citat är hämtat ur Olaus Magnus Historia om de nordiska folken (från 1554). Han beskriver borgen som: "... konungaborg, benämnd Årnäs, hvars läge, ringmurar och konstruktion ingifva alla som få se den en så stor beundran, att de förklara sig vara fullt och fast öfvertygade, att på denna tid ingen präktigare byggnad funnits i hela Norden, ja i hela Europa" och att: "... de kvarvarande ruinerna tvinga eftervärlden att erinra sig forna hjältars storslagenhet".

DEN MEDELTIDA STORMANSBORGEN i Aranäs (i dag Årnäs) var ursprungligen belägen på en på tre sidor omfluten udde alldeles vid strandkanten av Väneren i Forsshems socken i Västergötland (RAÄ 9:1).

Första gången borgen omnämnas i källorna är år 1304. Erikskrönikan berättar om ett möte mellan bröderna och hertigarna Birger, Erik och Valdemar till "eth fästā" Aranäs. De var inbjudna av innehavaren, marsken Tyrgils Knutsson. Tyrgils, som varit en av de mäktigaste männen i riket, fängslades emellertid ett par år senare och borgen kom först i kungliga händer, senare gick den till nunnorna i Gudhems kloster. På 1360-talet förlänades borgen till privatpersoner, därefter tillhörde den Skarbiskopen fram till 1500-talet.

Genom de arkeologiska undersökningarna som genomfördes åren 1916-1925 av arkeologerna Bror Schnittger och Hannah Rydh, kunde man se att borgens historia går tillbaka till åtminstone 1200-talet. Men man höll också för sannolikt att den möjligen kunde ha uppförts redan på 1100-talet och föregåtts av en anläggning i trä.

1. Fynd på borggården. 0,36 g, diam 12 mm.
2. Fynd på stenläggningen invid stenhuset i trädgården. 0,31 g, diam 12 mm.

Skala 2:1. FOTO: GABRIEL HILDEBRAND.

År 1999 gjordes en förstudie kring borgens datering och funktion. Studien ändrade antagandet om huvudborgens uppförande till 1200-talets andra hälft, då en tidigare datering inte kunde stödjas av det fyndmaterial som påträffats.

En cirka tio centimeter lång bult-låsnyckel av järn hittades på borggården. Nyckeltypen anser man kan dateras till 1200-talet. Andra påträffade föremål i samband med den undersökningen är en hästsko, hästskosömmar, två soljor, varav den ena kan ha använts som sadelspänne, samt en blyvikt på cirka 28 gram. Dessutom återfanns skärvor av keramik, stengods, fajans, porslän och glas.

Myntfynd

Sommaren 1999 genomfördes arkeologiska provundersökningar. (Som av en slump sammanföll de med att Jan Guillous bok Tempelriddaren gavs ut, som ju utspelar sig vid Aranäsborgen på Kinnekulle.) I samband med undersökningarna lämnades där påträffade två tvärsidiga mynt med oklar härkomst in till Kungl. Myntkabinetet i hopp om att vi skulle kunna bestämma dem till tid och rum.

Trots det uppenbara sambandet mellan mynten påträffades de på olika platser på borgområdet. Det ena myntet, *fig. 1*, hittades relativt ytligt under rensning av tidigare omrörda lager nära borgens sydmur. Det an-

Ur Olaus Magnus Historia om de nordiska folken, 1554.

SKANING: FÖRFATTAREN.

Utgrävning vid norra inre sidan av Aranäs borgruin 1920.

FOTO: BROR SCHNITTGER.

Den vackra borgruinen i trädgården till Årnäs herrgård.

FOTO: HARRI BLOMBERG 2006.

dra, fig. 2, framkom i ett lager tolkat som gårdsyta under stenhusets användningstid, ett stenhus som inte låg i direkt anslutning till borgen. Annat fyndmaterial i detta lager gav ingen ledtråd till myntens datering. Det är ändå rätt sannolikt att de gått förlorade samtidigt på samma plats och av samma ägare. Här har vi att göra med mynt helt utan inskrift som underlättar bestämningen. Ännu finns ingen otvetydig datering av dem.

I vanlig ordning lät vi vår konservator rengöra de båda funna mynten innan vägning och studium. Dåvarande chefen för Kungl. Myntkabinettet, Henrik Klackenborg, tog sig an mynten och i den arkeologiska undersökningsrapporten från grävningen trycktes hans slutsatser. Han konstaterade att storlek, vikt och stil borde tyda på att det handlar om norska kvartspenningar från tiden cirka 1280-1320. De skulle i så fall vara utgivna av Eirik Magnusson eller Håkon Magnusson. Detta har emellertid inte kunnat beläggas.

Senare (i NNÄ 2000-2002) har Kenneth Jonsson ägnat mynten ett djupare studium i förhållande till andra tvåsidiga penningar, med och utan krönt huvud, men som har en viss beröring med varandra. Han menar att rent stilistiskt hör mynten hemma i slutet av 1200- och början av 1300-talet, alltså samma slutsats som Klackenborg vad gäller dateringen.

Förebilden för myntens båda åtsidor torde vara den engelska pennyn

som introducerades år 1279. Mynten förekommer inte i något slutet fynd såvitt vi känner till, vilket försvårar en närmare datering. Men Jonsson ser en möjlighet i att det kunde vara änkehertiginnan Ingeborg som stod bakom utgivningen åren 1319-1324 med Varberg som myntort. Ingeborg var dotter till Norges Håkon V och gift med hertig Erik (dödad 1317). Deras son Magnus (Eriksson) valdes redan vid tre års ålder till kung av Sverige och Norge.

Uppenbart är att kungabilden på mynt nr 1 (på föregående sida) skiljer sig tydligt från nr 2. Nr 1 har drag av det krönte huvudet på de betydligt tidigare norska mynten från 1100-talets slut. Jämför till exempel Sverre Sigurdssons (1177-1202) tvåsidiga penningar. Nr 2 kan man se, trots den på detta exemplar skakiga präglingen, liknar i hög grad de senare kungabilderna från 1200-talets slut. Frånsidorna däremot överensstämmer helt med varandra i dessa två fall. Frånvaron av omskrift skiljer sig från dessa båda förebilder.

Fler fyndmynt

Undersökningarna av Aranäsborgen fortsatte de följande åren och ytterligare tolv medeltida penningar påträffades men inget mer tvåsidigt mynt med kungahuvud. Efter sedvanlig rengöring inför bestämning konstaterades att det rörde sig om nio mynt präglade för Birger Magnusson och tre för Magnus Eriksson:

Birger Magnusson (1290-1318)

Penningar, LL XXIII 1, 2, 4a, 5, 7, - :

1. krona / B, 2. krona / E, 3. krona / L, 4. krona / M, 5. krona / S, 6. krona / ?; *Halvpennningar*, LL XXIII 9, 10: 7. krona / L, 8-9. krona / S.

Magnus Eriksson (1319-1364)

Penningar, LL XXVI 3:

10. lejon / krona;

LL XXVII 14:

11-12. lejon)(tre kronor, torn.

Litteratur

Aranäsborgen. *Arkeologisk undersökning 1999. En förstudie kring en medeltida borg i Västergötland*. Red.: Lundqvist, L. & Stibéus M. 1999.

Aranäsborgen. *Arkeologisk undersökning 2000*. Red.: Lundqvist, L. & Stibéus, M. 2003.

Gullbekk, S. H.: *Pengevesenets fremvekst og fall i Norge i middelalderen*. 2009.

Jonsson, K.: The early coinage of king Magnus Eriksson in Norway and Sweden. *Nordisk Numismatisk Årsskrift* 2000-2002, s. 276-303. 2006.

LL = Lagerqvist, L. O.: *Svenska mynt*. 1970.

Lundqvist, L. & Stibéus, M.: Mytomspunnen och välbesökt – Aranäsborgen utgrävd på nytt. *Populär arkeologi* 2002:2 s. 10-12.

Magnus, O.: *Historia om de nordiska folken*. Uppsala 1554.

Schnittger, B. & Rydh, H.: *Aranes. En 1100-talsborg i Västergötland*. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien. Monografiserien N:o 16. 1927.

Skaare, K.: *Norges Mynthistorie*. Del 2. 1995.

Internet

<http://sv.wikipedia.org/wiki/Aranäs>

Gustav Vasa-penning med året 1564

ENLIGT RÅDANDE LITTERATUR ska penningar ha slagits i Svartsjö under åren 1545-1548. De kvarvarande 1-penningar som präglades under Gustav I Vasas regeringsperiod är alla sällsynta. Privatägda exemplar är lätt-räknade. För ett par år sedan såldes Anders Frösells samling. Där ingick hela två exemplar, med årtalen 1546 och 1547. För övrigt kan man anta att det inte förekommer allt för många exemplar i privata samlingar. I några offentliga samlingar är penningar representerade, dock mycket sparsamt.

I denna lilla artikel skall de fem exemplar, som i årtal varit förvarade och utställda på Västerås slott i Västmanlands läns museums regi, presenteras. Myntutställningen är sedan några år tillbaka demonterad av undertecknad och ligger magasinerad på annan ort. De penningar som här är avbildade härstammar alla från fynd i Västerås domkyrka.

När jag vid ett tillfälle detaljstuderade exemplaren kunde jag se att på en av penningarna stod året 1564 (64)! Detta är naturligtvis mycket intressant, då det ligger efter Gustav Vasas död. Kan det röra sig om en postumt utgiven 1-penning? Självklart inte! Stampgravören har förstås punsat in siffrorna 4 och 6 i fel ordning, därav denna lustiga variant. Liknande exempel finner vi på andra håll. Bland annat finns det ett 1-öre från 1617 som råkat ut för samma missöde, med resultatet att året 1671 står att läsa på myntet (se Hertig Johan av Östergötland, SM 7d).

1. Diameter 13 mm.

2. Diameter 12,5 mm.

3. Diameter 11,5 mm.

4. Diameter 12 mm.

5. Diameter 13 mm.

Mynt nr 2 förstorat, med året 64.

Trots att inte så många 1-penningar bevarats till våra dagar, måste myntningen av dessa ändå ha varit relativt omfattande. De exemplar som jag sporadiskt har granskat genom åren vittnar om att de härstammar från olika stammar, vilket styrker ovanstående påstående. 1-penningen med året 1548 är för övrigt den sista penningen som slogs i Sverige.

FOTO: VÄSTMANLANDS LÄNS MUSEUM.

Jonas Rundberg

Litteratur

Lagerqvist, L. O.: Äldre Vasatid. *Numismatiska Meddelanden* XL, s.125-179. Stockholm 1995.

Myntauktioner i Sverige AB: Auktion 1. Samling Frösell. Stockholm 2009.

Rundberg, J.: *Hertig Johans av Östergötland myntning 1612-1618*. D-uppsats i arkeologi. Stockholms universitet. VT 2001.

SM = Ahlström, B., Almer, Y., Hemmingsson, B.: *Sveriges mynt 1521-1977*. Stockholm 1976.

Förteckning över 1-penningar från fynd vid utgrävningar i Västerås domkyrka 1958-1960

1546

1. GOSTA D G REX SWE 46)(OMNIS POTESTAS A DEO
2. GOSTA D G REX SWE 64)(OMNIS POTESTAS A DEO

1547

- 3-4. GOSTA D G REX SWE 47)(OMNIS POTESTAS A DEO

1548

5. GOSTA D G REX SWE 48)(OMNIS POTESTAS A DEO

31 maj öppnar

Lotten – till lycka eller olycka?

Ny utställning om den svenska lotteri-historien och lotteriernas betydelse för människor och samhälle.

www.tumbabruksmuseum.se

LARS BIÖRN, EKESIÖ och KARL

– namn på obestämda polletter i Kungl. Myntkabinettets samling

Av Ian Wiséhn

I Kungl. Myntkabinettets omfattande pollettsamling finns många spännande objekt från Sveriges alla landsdelar. Det mesta är bestämt och uppordnat efter landskap och utgivare. Detta har kunnat ske genom att skickliga numismatiker, som Stiernstedt och Strokirk, gjort studier i ämnet.

På senare år har samlingen utökats genom stora gåvor. Jag tänker då på de pollettsamlingar som tillhört Sven Svensson och Strängnäs läroverk. I båda dessa fall har den kunnige Börje Rådström gjort ett stort och värdefullt uppordningsarbete. Boken om Stockholms polletter kom ut år 2010, vilket också innebär att dessa polletter blivit systematiskt inlagda och katalogiserade i sin helhet. Fler landskap är under uppordnande av skickliga samlare ute i landet.

Men ändå, när arbetet är gjort och dagen är slut, så finns det fortfarande ett tämligen stort antal polletter som helt eller delvis saknar proveniens. Detta faktum är kanske inte så märkligt. Polletter har ofta tillverkats för användning av människor som inte hade särskilt mycket pengar eller några finare arbeten. De polletter som togs fram har sällan märkvärdiga utseenden – många är till och med ganska fula, i varje fall mycket enkla.

Däremot är det många som har någon slags subtil charm. Det är sällsynt med bevarade skriftliga källor kring hur polletter användes. Knapast några företagare eller bruksägare ansåg att det var mödan värt att till eftervärlden lämna uppgifter kring dessa penningssubstitut.

Allra sist i KMK:s pollettsamling finns de många helt obestämda polletterna. När vi får besök av kunniga

samlare passar vi ofta på att be dem slänga några blickar på dessa anonyma alster. Har vi tur så kan vi föra över polletten till de utdragslådor med polletter som sedan gammalt har bestämmning.

Nu är det så att de flesta inte har möjlighet att komma ner till valvet där polletterna förvaras. Därför kan det kanske vara intressant att pröva kunskaperna på ett litet urval obestämda polletter. Merparten kommer ursprungligen från Sven Svenssons rikhaltiga samling.

Hör gärna av er med synpunkter och kunskap kring de här avbildade polletterna!

1. I / TU.IIA / D.K. Koppar, 24 mm, ensidig. Stj. 260:6.

2. LARS ☼ BIÖRN samt vapensköld med en stående björn, inv.nr 7135. Inkom till KMK som gåva från herr Svederus 27 maj 1870. Koppar, 26 mm, ensidig.

3. 5 / EKESIÖ / F.H., överst ett borrarhål. Koppar, 33 mm, ensidig.

4. ½ K. Koppar, 32x18 mm, klippta hörn, ensidig. Svenssons samling nr 20202.

5. JFWK i monogram. Koppar, 23 mm, ensidig, överst borrarhål. Svenssons samling nr 20180.

6. ↑ / IH 6. Koppar, 21x19 mm, ensidig. Svenssons samling nr 20157.

7. H / P ★ 10 ★ / S. Koppar, 28 mm, ensidig. Svenssons samling nr 20138.

8. DUSCH. Överst ett borrarhål. Mässing, 30 mm, ensidig. Svenssons samling nr 20058.

9. A·P·L· / 1696 / II. Koppar, 23 mm, ensidig. Svenssons samling nr 19964.

10. En man drar en skottkärra lastad med en fylld flätad korg. I bakgrunden ses ett hus och ett segelfartyg. Koppar, 22 mm, ensidig. Präglad på Karl XII:s nödmynt 1 daler sm, Saturnus, men mindre, beskuren platt. Polletten överlämnades år 1982 som gåva av B. Ahlström Mynthandel AB, Stockholm. Den ingick i Ahlströms auktion 26, objekt nr 665. *Bilden är förstorad!*

11. A & L / 80. Mässing, 33 mm, ensidig, Svenssons samling nr 19959.

12. .KARL. Koppar, 42x21 mm, avklippta hörn, ensidig. NM XII 168:61. Svenssons samling nr 20225.

13. Kors / liggande halvmåne / LETF / 2 Ö. Järnbleck, 26 mm, ensidig, Svenssons samling nr 20265.

14. 10 / KRONOR. Järnbleck målat med orange-röd färg, 36x38 mm, Svenssons samling nr 20248. Detta är den högsta valören i en serie polletter.

15. Som föregående men 5 kronor och brun färg, 32x27 mm. Svenssons samling nr 20249.

16. Som föregående men 1 Kr. och gul-brun färg, 19x21 mm. Svenssons samling nr 20250.

17. Som föregående men 50 öre och röd-brun färg, 25x24 mm. Svenssons samling nr 20251.

18. 2. L. / S. D. Vitmetall, 28 mm, ensidig. Svenssons samling nr 20269.

19. N innanför två hopslagna lagerkvistar / 30. Överst ett borrarhål, brakteatpräglad. Mässing, 20x27 mm, överdelen rundad. Svenssons samling nr 20302.

1.

8.

14.

2.

9.

15.

3.

10.

16.

4.

17.

5.

11.

18.

6.

12.

19.

7.

13.

20.

20. PASSERAR. Koppar, 32x16 mm, avklippta hörn, Stj. 261:20, Svenssons samling nr 20319.

21. RF, därunder ett ornament liknande visarna på en klocka. Koppar, 22 mm, ensidig. Svenssons samling nr 20354.

22. S.M. innanför en dekorerad ring, frånsidan visar: F.VII innanför en dekorerad ring. Koppar, 19 mm. Svenssons samling nr 20417.

23. MM / № M40. Zink, 49x58 mm, sexsidig. Ovanför texten ett borrarat hål, brakteatpräglad. Svenssons samling nr 20294. Enligt uppgift lämnad av J.O. Wedberg kan polletten hänföras till Galärvarvet i Stockholm.

24. H. A. B. / C. Vitmetall, 23x29 mm, kortsidorna rundade, ensidig.

25. ÅNGSLUPEN / BLENDA, vågformad kant. I mitten en utstansad triangel. På frånsidan Sporrongs nyare stämpel. Vitmetall, 22 mm. Svenssons samling nr 20462.

26. C.Å. Järnbleck, 37x38 mm, avklippta hörn, ensidig. Svenssons samling nr 20048.

27. 10 / ÖRE inom oval ring, därunder siffran 1 instämplad. Mässing, 20x23 mm, avklippta hörn, ensidig. Svenssons samling nr 20486.

28. Liggande, upp-och-nervänd halvmåne / 20 instämplad. Mässing, 30 mm, ensidig, Svenssons samling nr 20494.

21.

22.

24.

25.

27.

23.

26.

28.

FOTO: GABRIEL HILDEBRAND.

Referenser

Golabiewski Lannby, M. & Wiséhn, I.: *Stockholmspolletter. Annorlunda pengar i fabrikörens och fattigas stad.* Stockholm 2010.

Stiernstedt, A. W.: *Beskrifning öfver svenska kopparmynt och polletter.* I-II. Stockholm 1871-1872.

— Tillägg till beskrifning öfver svenska polletter. *Numismatiska Meddelanden* IV s. 1-86. Stockholm 1877.

Strokirk, W. Th.: *Fortsättning af tillägget till Friherre Aug. Wilh. Stjernstedt år 1872 utgifna beskrifning öfver svenska polletter.* *Numismatiska Meddelanden* XII s. 1-190. Stockholm 1890.

AUKTION

11 maj i Kungl. Myntkabinettet, kl 11:00

Svenska Föreningen för Historiska Värdepapper

Mynt, sedlar, aktiebrev,

Numismatisk litteratur och Historiska dokument

Alla medlemmar får katalogen. Katalogen kommer även finnas tillgänglig på föreningens hemsida www.historiskavardepapper.com

Inlämnare betalar 5 % provision.
Köpare betalar 10 % provision

Kontakta oss på telefon 0708-46 31 91
eller mail sfhvp@myntochtryck.se

Vi tar löpande emot inlämningar till höstauctionen

Samling vid pumpen – brunnspolletter

JOURNALISTEN GÖSTA PÅLSSON

(1907-1981) var den som drev och skrev i Stockholms-Tidningens Myntspalten under signaturen NUMISMATICUS 1957-1960. Han hade ett särdeles personligt tilltal till sina läsare och dem som sände in numismatiska bidrag till myntspalten som underlag till hans kåserier.

Den 6 juli 1960 har bland andra en herr E. Svensson i Vaggeryd inspirerat Numismaticus till den dagens kåseri angående en av Kungl. Slottets vattenpolletter:

Det är E. Svensson, Jönköpingsvägen 19, Vaggeryd, som gett upphov till både dagens rubrik och resonemanget ovan om dubbel-bubbel-snubbel. Hr Svensson talar egentligen om en pollett och inte ens om det slags polletter, som kan jämföras med mynt och varav det finns många i våra numismatiska hävder.

Hr Svenssons pollett är ett tryckt kort, storlek 100x74 mm, ett tillståndsbrev för vattenhämtning ur slottets brunnar. Det ligger i ett fodral med baksida av tunn plåt som också bildar en c:a 4 mm bred ram på framsidan, som består av ett genomskinligt material, varför polletten är väl bevarad, som ny, fast gulnad av ålder. På fodralets översida är en ring för upphängning fastlödd. Polletten är utskriven för en fabrikör Hommelman, som kan tänkas ha sysslat med bleckslageri, eftersom han lät tillverka ett så fint fodral. Kortets tillståndsgivare är H. Schützerkrantz, enligt Biografiskt handlexikon kung Fredrik I:s livkirurg år 1743, från 1745 i samma befattning hos tronföljaren Adolf Fredrik.

Polletten har så högt nummer som 376, så det kan tänkas att det var "samling vid pumpen" titt och tätt. Någon trängsel behöver likväl inte ha rått, ty slottet hade många brunnar.

Enligt Vetenskapsakademiens handlingar 1759, "Prof anstälde på åtskillige vatten i Stockholm" av Pet. Jon. Bergius, som M-spalten givetvis forskat i,

Om en liknande tillståndspollett kåserar Numismaticus i Stockholms-Tidningen 6 juli 1960. Insändaren, E. Svensson, hade skickat in en teckning som beskriver en sådan pollett men med № 376 och utställd på "H. Fabrikör Hommelman". Upphängningsringen var till för att behändigt kunna hänga kortet på flaskan i vilken man hämtade brunnsvattnet och locket skulle skydda kortet.

FOTO UR STOCKHOLMSPOLLETTER, SP 8A.4.2.

var det emellertid av slottsbrunnarna endast hovstallets, då på Helgeandsholmen, på inre stallgården, som kunde konkurrera med två andra brunnar i staden, Linderstedts brunn i hörnet av Drottninggatan och Jacobs gränd samt Södermalmstorgs brunn, i fråga om högklassigt dricksvatten. Av dessa var det den sistnämnda som fick komma fram och hämta priset, och samling vid pumpen etablerade de lyckliga pollettinnehavarna vid hovstallbrunnen.

Fast ingalunda var det innehavarna själva, utan tjänstefolket som långtansfullt motsåg timmen då man fick gå efter vatten, samlas vid brunnen och utbyta åsikter, skvallra och förlusta sig och sedan streta med ok och ämbar, ja, hela såar på långa stänger – undantagsvis även smärre krukor och flaskor förstås – i stadens sjumilabackar.

Numismaticus Uppenbarligen har det funnits fler Herman Schützerkrantz än den som beskrivits i boken Stockholmspolletter, sid. 328 (2010) i samband med Slottets brunnspollett. Den förste var kirurg och obstetiker, född 1713 och död 1802, adlad 1769 med namnet Schützerkrantz (dessförinnan Schützer). För övrigt huvudperson i Agneta Pleijels roman Drottningens chirurg, 2006. Det är denne som Gösta Pålsson relaterar tillståndspolletten till.

Senare har vi Kungl. Slottets ställare med samma namn, vilken

torde vara mera trolig som utfärdare av tillståndspolletten, överstelöjtnant Johan Herman Schützerkrantz (1796-1860).

MGL

Mer om brunnspolletter

Ian Wiséhn: Brunnspolletter från Stockholms slott. SNT 1992:9-10.

Pressklipp 1844

Det besvärliga dricksvattnet

De bästa brunnarna äro Slottsbrunnen, Brunkebergsbrunnen, brunnen på Österlånggatan nedanför Köpmanbrinken, samt brunnen i Brunnbacken på Söder. Vatten föres också ända från Haga källa, och det finns familjer, der intet annat vatten dricks än detta. Tillåtelsen att taga vatten i Slottsbrunnen, som ligger inom Slottet, åt Obeliskens till, ges mycket sparsamt. Ett tillståndskort, infattadt i glas och ram måste hänga på kopparflaskan och skall vid anfordran uppvisas för vakthafvande slottsknekt eller postande soldat.

Fartyg, som gör sig färdiga till afsegling, hämtar sitt vattenförråd ur Norrström. I det midtersta hvalfvet af Norrbro hänger två kedjor ned, och i dessa hakar sig ibland de vattenhämtande båtarna fast.

Notis i okänd tidning 1844

"Pukor, orgor och trompeter" hyllade vår förste Bernadotte vid kröningen i maj 1818

MÄRTA HELENA REENSTIERNA (1753-1841) på Årsta gård var en av de inbjudna gästerna som bevittnade kröningen i Storkyrkan av vår förste Bernadotte på tronen, Karl XIV Johan. Det var måndagen den 11 maj 1818 och ett gudomligt, klart och soligt väder rådde under dagen även om det blåste en smula fram emot aftonen.

Folket samlades i Kungsträdgården för att hylla kungen som kom ridande på sin vita häst prydd med fjädrar, guld och sammet. Hästen var skodd med silverskor, som skulle tappas så att folket kunde ta upp dem liksom kröningsmynten.

I sin dagbok berättar Årstafrun om högst personliga bestyr dessa dagar men dessutom om prakten och stäten kring den nye kungens kröning.

Folkets kärlek min belöning

Söndag 10 maj: "Dundrande storm – men Solsken. Mamsell låg sjuk – Jag stärkte en Spetskrage till parure (Om Gud vill!) i morgon.

Boberg och Strömberg upptogo 14 geddor ur Ryssjorna – 2 däraf, vägnade 5 marker, skickades till Min Bror

Märta Helena Reenstierna.

Detalj ur "Årstatavlan" som hon fick i gåva 1798 av konstnären Pehr Estenberg, men som denne senare tog tillbaka.

UR EKERÖ ERIKSSON 2010.

i stan och framkommo sprattlande, lefvande. Fru Boberg följde Madam Malmberg till kyrkotagning i Bränkyrka. Boberg med sin fru dinerade hos Malmbergs. Mad: Marie Vesterlund promenerade ensam till Spinnhus Kyrkan – Örthenblad dålig.

Från Actuarien fick jag en Stafette att i morgon bevista Carl den XIV:s Kröning i Storkyrkan. – Jag återsände skriftelig tacksägelse samt bref till Änkefru Björkman, boende vid Storkyrkobrinken, att jag i morgon ej kommer till henne.

Actuarien Rylanders betjent, And: Stenberg, blef af Boberg inviterad att se min nya Calesche, hvilken Stenberg fann vara utom all critique convenable – för mig. –

Salanders dräng med bref och en innesluten Kröningspenning, sådane som i morgon kastas, kom ock förmiddagen hit – Denne penning har Kammar Rådet Holmblad mot cont: förskaffat mig – priset var ej nu utsatt. Konungens tänkespråk var på svenska så lydande: *Folkets kärlek min belöning.*

Klockaren Rosell var här att öppna ådern på Mor Maja och Maja Greta med flera.

Mot aftonen hitkom bud med bref och billette till Kyrkan i morgon från den Hedersmannen Ryttmästaren von Moltzer, efven Ceremonielet. Hvilket allt jag återsände – Billetten att fägnå någon annan med, emedan jag förut fått och Mamsell ej orkade fara ut, och Ceremonielet har jag förut köpt. Jag fägnade budet och gaf Drickspengar tillika.

Slutl: rangerade jag mina saker tillreds och skref mina händelser för denna dagen."

Obeskrivligt mycket folk

Måndag 11 maj: "Ett gudomligt härligt och klart Solskens väder, men mot aftonen någon blåst.

Klock 8 förmiddagen för jag i min

Karl XIV Johans kröningspenning i silver.

Hildebrand 25. Konstnärer:

Carl Enhörning och Lars Grandel.

FOTO: GABRIEL HILDEBRAND.

lilla Täckvagn till Actuarien Rylander, som följde mig och Sin yngsta Dotter Carolina Fredrica i Storkyrkan, där Den Store Carl XIV Johan kröntes till Sveriges och Göthes Konung med all kunglig prakt af den gamle Ärke Biskopen Jacob Axel Lindblom, och var Justitie Statsministern [Fredrik Gyllenberg] behjelpelig till Kronans påsättning m:m: När kronan var påsatt, skallade med Pukor, Orgor [= orgel], Trompeter, och det med högljudda rop i flere omgångar, Lefve Konungen!!!

Carl XIV Johan 1818.

Krönt d. 11te i 5te Månaden.

står det på silverhästskon som kungens vita häst varit skodd med under kröningen.

Vidhängande ses kastpenningen från samma kröning.

UR ÅRSTADAGBOKEN 1985 s. 170.

Vi promenerade först efter processionen utför Kyrkobrinken och Myntgatan – gingo åter att äta litet och dricka Caffée hos Actuarien, sedan ut åt Gustaf Ad: Torg, hvarest alla i Staden varande Regimenter till ett gränslöst antal, af många slag, defilerade åt nya bron, och hade Kungen varit vid Arsenalen samt militairen alla samlade i Kungsträdgården, som nu till en Campements eller Exercitie plats blifvit alldeles uthuggen, utom de större träden.

Kungen kom slutelig ridandes uti sin Silfvertygs Klädnad på en hvit Häst, som var prydd med 4 rejjer fjedrar [fjädrar från silkeshägern], mycket guldprydnader och purpur sammet. Han hade ock tappat Silfver Hästkorna.*

Klockan 6 hade man först börjat utkasta Kröningspenningarne, därvid som vanligt mycket skrämor vankats, bland hopen. Mina ögon förblindades af Kröningsens myckna prétiosa och den lysande Militairens åskådande och Solskenet hela dagen, och allt hvad jag såg vore för vidlyftigt att anteckna – nog af, jag har aldrig på en dag sett mera prakt – och Folkmängden var ock obeskriflig.”

Full ståt

Tisdag 12 maj: ”I dag har Kungl: Majestetet fört ut Troupperna till Ladugårdsgärdet med full ståt.”

* Det fanns en anledning till att kungen lät tappa hästkorna bland folket. Enligt gammal folktro gav det nämligen tur att hitta och ta upp en hästsko. Man skulle finna den av en tillfällighet, alltså inte leta efter den. Det finns en hel del uppteckningar både i Sverige och utomlands om tur och i värsta fall otur med hästskor.

Monica Golabiewski Lannby

Litteratur

Ekerö Eriksson, K.: Inblick i en dold värld. *Populär Historia* 2010:7 s. 48-52.

Reenstierna, M. H.: *Årstadagboken. Journaler från åren 1793-1839. Del II 1813-1825.* 1985.

Tillhagen, C.-H.: *Vardagsskrock*, s. 111. 1982.

Kristina-dukat

MISAB:s senaste auktioner visar ökande intresse för svenska guldmynt. Intresset för drottning Kristinas mynt är och har alltid varit stort.

Med undantag för den unika 5-dukat 1649 i Kungl. Myntkabinetts samlingar finns inga rikssvenska guldmynt från Kristinas regerings-tid. Från besittningarna finns dock vackra guldmynt, som dukaten 1645 skildrad i SNT 2011:8 sid. 175, förd till svenska regeringens myntverk i Riga. I Sveriges Besittningsmynt (1980) anges Erfurt som myntort och skiljer mellan sb 36 med inre ring på fransidan och sb 37 utan inre ring på fransidan. Alla mynt (både sb 36 och sb 37) har inre ring på åtsidan.

I oktober 2012 köpte jag en 1645 års dukat utan ring på åtsidan på

Künkers auktion 218, objekt 5015, se bilden ovan. Dukaten är ex UBS Zürich auktion 57, objekt 1291, september 2003. Bland över femtio auktionsomsättningar av sb 37 har jag inte registrerat någon annan dukat 1645 utan ring på åtsidan. Jag har frågat en känd svensk mynthandlare, men denna typ verkar vara okänd.

Om några av SNT:s läsare har information om typen eller andra exemplar, skulle jag vara mycket tacksam!

FOTO: O. E.

Ottar Ertzeid

ottar.ertzeid@dnb.no

Orange tia

Fick sedeln som ses här intill i samband med att jag köpte en sedelsamling. Den är i orange färg på framsidan (utom lilla riksvapnet), har vattenmärken, silvertråd och nummer. Baksidans färger är normala.

Om sedeln till exempel skulle vara tvättad på något sätt, hur kan den då vara orange enbart på den ena sidan utom riksvapnet? Finns det något sätt sedeln har kunnat ändra färg genom påverkan av vätska, ljus etc? Eller finns det kända feltryck?

FOTO: A. V.

Andreas Vårstad

a1sweden@yahoo.se

Mer om kröningen och kastpenningen

Lagerqvist, L. O.: *Karl XIV Johan. En fransman i Norden*, s. 56-58. 2005.

Lagerqvist, L. O., Wiséhn, I., Åberg, N.: *Karl XIV Johan. Fredskungen – ett 200-årsminne*, s. 12-13. 2009.

En oljemålning av Per Krafft den yngre (1824) visar Karl XIV Johans kröning. I bakgrunden ses inbjudna åskådare.

Léo Holmgrens skiljemynt från 1962 – utan ovidkommande krusiduller

ÅR 1962 FICK FINANSMINISTER Gunnar Sträng en anhållan från Myntverket om översyn av myntlagstiftningen. Denna översyn skulle främst syfta till att skapa en myntserie avpassad efter dåtidens betalningsbehov. Givetvis ville man även beakta olika tillverknings- och hanteringssynpunkter. Myntverket ville också överväga möjligheten att ersätta silvermynten med sådana i billigare metaller utan att därför ge avkall på estetiska krav. Vid översynen skulle Myntverket ta hänsyn till automathandeln, vilken skulle kunna få stora svårigheter vid ändringar i myntens storlek och vikt.

Den svenska myntserien var fastställd i 1873 års lag om rikets mynt, där det bland annat stadgades om skiljemyntens valörer och metallinnehåll. Vid olika tillfällen hade lagen ändrats och kompletterats men skiljemyntens storlek och vikt var praktiskt taget oförändrade sedan 1873. År 1952 tillkom emellertid ett skiljemynt i valören 5 kronor.

Myntverket frågade, kanske helt naturligt, om en myntserie anpassad efter 1873 års behov var den mest ändamålsenliga år 1962. Den myntstatistik som fördes vid Myntverket gav också vid handen att vissa valörer var mindre populära som betalningsmedel – 5-kronan och 2-kronan. För andra (bronsmynten) var efterfrågan uppenbarligen avsevärt större än behovet, om mynten verkligen sattes i omlopp av allmänheten.

”Motståndet mot 5- och 2-kronorsmynten torde bero på att de är för stora” skrev Myntverket i skrivelsen till finansministern. Den internationella erfarenheten visade att ett mynt inte borde vara större än 30 mm i diameter. Dessutom var 5- och 2-kronorna sinsemellan alltför lika.

Bronsmynten utgjorde på grund av sina höga styckevikter en stor belastning för Myntverket och produktionskostnaderna för dem närmade sig dubbla nominella värdet. I sam-

50 öre 1962.

Léo Holmgrens öresmynt från 1962 skiljde sig enbart genom valör och storlek. Sankt Eriks-märket står för Stockholm som myntort, bokstaven U för myntdirektören Bengt Ulvfot.

FOTO: KMK.

manhanget påpekade verket att 1873 års myntlag hade ändrats så att skiljemyntens metallinnehåll värdemässigt inte längre stod i konstant relation till deras namnvärden. Detta förhållande tycktes dock inte ha rubbat förtroendet för mynten.

Myntverket ansåg därför att man borde överväga att frångå den i myntlagen för vissa mynt föreskrivna 40-procentiga silverlegeringen och i stället använda sig av billigare metaller. Förutom kostnadsbesparing medför detta även en del praktiska fördelar, bland annat ökade möjligheter att köpa halvfabrikat. Sådana tillverkades i stor skala bland annat i Västtyskland. Dagspressen gick ut med uppgifter om dessa halvfabrikat. En del uppgifter var dock felaktiga, bland annat att man talat om införande av en ny legering efter västtyskt mönster.

Léo Holmgrens öresmynt

Mynt- och medaljgravören Léo Holmgren (1904-1989) hade på Myntverkets uppdrag utarbetat ett förslag till annan prägel av kopparnickelmynten.

Förslaget upptog på åtsidan kungens krönte namnchiffer, på vänster sida om detta chiffer präglingsårets två första siffror och på höger sida de två sista siffrorna. Frånsidan upp- tar valören ”50 öre”, ”25 öre” respektive ”10 öre” på två rader, därunder ”Sverige” och längst ned märket med Sankt Erik samt myntdirektörens

namn. Randen är slät. Namnchiffret på åtsidan överensstämde med det som förekom på det jubileumsmynt som präglades till kungens sjuttioårsdag 1952.

Léo Holmgren intervjuades av Dagens Nyheter och artikeln publicerades 5 juni 1962:

Kungen är min bästa modell, säger myntgravör Léo Holmgren, som utarbetat förslaget till de nya mellanmynten. Holmgren, som varit knuten till myntverket sedan 1944, har bl.a. svarat för jubileumsmynten 1952 och 1959. Kungens bild är med på båda dessa mynt. I flera omgångar satt kungen modell då präglingsförlagen utarbetades.

Steket från myntförlaget till det färdiga myntet är långt. Efter en preliminär skiss utarbetar myntgravören en modell av myntet i gips, ett par decimeter i diameter. Från gipsmodellen görs en avgjutning i metall. Genom en sinnrik reduktionsapparat bantas sedan myntstorleken ned till den definitiva. Det är från denna prototyp som man präglar matriser och patriser som ligger till grund för den slutliga s.k. myntstampen.

Många länder har rikt ornamenterade och utsmyckade mynt. Vore inte det något för oss?

Myntgravör Holmgren tror inte det. Jag tycker inte att ett mynt skall vara alltför utstofferat, säger han. Det viktiga är att man snabbt kan fastställa valören när man får myntet i sin hand – utan att distraheras av ovidkommande krusiduller. Personligen anser jag att likheten mellan 10-öringarna och 25-öringarna är alltför påfallande. För utlänningar kan det vara besvärligt att skilja de två myntslagen åt.

De nya mynten i valörerna 10, 25 och 50 öre utkom planenligt 1962. Ytterligare uppgifter om denna moderna myntning finns att hämta i en notis som Lars O. Lagerqvist skrev i NNUM 1962:6 på sidorna 106-107.

IW

Anders Stam 1954 – 2013

Vi har fått ett chockartat besked. Vår samlarkollega och Svenska Pollettförningens ordförande Anders Stam avled hastigt söndagen den 20 januari i år.

Anders växte upp på gården Klockarbo mellan det vackra Söderbärke och Larsbo i Dalarna. Det var i Larsbo han gick i skolan. Under 1970- och 1980-talen drev familjen även brukslantbruket på Larsbo bruk.

Nästan hela sitt yrkesverksamma liv arbetade Anders som "datagubbe", som han kallade det själv, bland annat med systemförvaltning, på Cap Gemini/Sogeti. Geografiskt kunde arbetsplatsen variera en del, vilket gav möjlighet till sociala kontakter inom den amatörforskning han så ivrigt bedrev.

Samlarintressena väcktes redan i femårsåldern, då Anders hittade ett mynt från drottning Kristinas tid hemma på åkern. Intresset för polletter kom 1986 då Anders blev medlem i Falu-Borlänge myntklubb och där träffade pollettsamlaren Claes Grunde, vilken kom att få stor betydelse som inspiratör och samlarvän. Han fick då också veta att det fanns polletter från Larsbo bruk.

Som pollettsamlare kom Anders att bli en av de största i Sverige och han samlade också på sig stor kunskap i ämnet. Helt naturligt kom polletterna från Dalarna att bli hans främsta intresse. Tillsammans med Claes Grunde inledde han en inventering och dokumentering av de av dem kända dalapolletterna. Just forskningen och lärandet var speciellt viktigt för Anders. Utöver polletterna från hemlandet samlade han övriga landets polletter och samlingen kom att uppgå till åtskilliga tusentals objekt!

På en auktion i Stockholm år 2003 lyckades Anders ropa in en av de tre sällsynta polletterna från Larsbo bruk, den som gällde för två kannor öl. Möjligen är detta det enda exemplaret i privat hand. Polletten kom att

Den sällsynta polletten från Larsbo bruk.
OKÄND FOTOGRAF.

bli av särskild betydelse för honom på grund av hans och familjens starka koppling till platsen.

Pollettsamlarna i Sverige hade länge ingen egen sammanslutning, men i början på 2000-talet började Anders Stam och Anders Frösell att diskutera om man inte kunde använda sig av Internet och e-post för att hålla kontakt med andra samlare och utbyta kunskap och erfarenheter. Detta ledde så småningom till att Anders Stam hösten 2002 tog initiativ till en träff för pollettsamlare under Myntets Dag i Stockholm i Kungl. Myntkabinettets lokaler. Sexton samlare hade mött upp och startade den informella Pollettgruppen.

På senhösten 2008 fördes diskussioner bland några pollettsamlare om att ta steget fullt ut och bilda en ideell förening. Anders var naturligtvis en viktig del i dessa samtal och på hösten detta år, igen under Myntets Dag i Stockholm, beslutade man att bilda Svenska Pollettförningen. Både i interimsstyrelsen och efter årsmötet påföljande vår var Anders föreningens ordförande. Anders var en utomordentlig ordförande med sitt breda kontaktnät, sin stora kunskap och sin hjälpsamhet gentemot oss andra samlare.

Vid sin bortgång arbetade Anders på en bok om dalapolletter, där det var meningen att han skulle förmedla all den kunskap han hade samlat på sig. Vi hoppas att detta manuskript på något sätt, trots att Anders inte längre finns hos oss, ska komma samlarna till glädje.

Det fanns faktiskt tillfällen när polletterna fick vila. Anders var en otrolig kalenderbitare och han hade även ett stort idrottsintresse. Han var i sin ungdom framgångsrik i friidrott samt

Anders Stam.
OKÄND FOTOGRAF.

en duktig hockeyspelare. Dessutom var han specialist på Olympiska Spel. Han kunde ettan, tvåan och trean samt deras resultat, med säkerhet fram till Rom 1960, sedan avtog kunskapen men inte intresset.

Om Anders hade ett stort intresse för polletter och idrott, så var det ändå familjen som alltid var viktigast för honom. Med den karakteristiska glimten i ögat talade han alltid varmt om hustrun Christina, sina barn Daniel, Carl och Petronella med familjer samt barnbarnen. Vi pollettsamlare kommer att minnas den alltid vänlige, humoristiske och hjälpsamme vännen Anders med värme och vi kommer att sakna honom mycket.

*För vännerna
Bernt Thelin
Dan Carlberg,
Hans Sundqvist*

I SNT 2011:7, s. 149-154, publicerades en längre artikel av Anders Stam om Pollettillverkaren Alfr. Söderkvists Skylt- & Stämpelfabrik, Horndal, i Dalarna.

I *Samlad glädje 2009* (Numismatiska klubben i Uppsala 1969-2009) skrev han på sidorna 181-186 om Sena tiggarpolletter från Skyddsvärnet i Kopparbergs län. Red.

Litteratur till försäljning hos Svenska Numismatiska Föreningen

Numismatiska Meddelanden (NM)

- Numismatiska Meddelanden* XXX. 1965. 30 kr (40 kr) *
- Ehrensverd, U.: *Medaljgravören Erik Lindberg 1873–1966*. NM XXXII:1. 1974. 125 kr (170 kr)
- Dito. NM XXXII:2. 1988. 250 kr (300 kr)
- Numismatiska Meddelanden* XXXIII (Tillägnad Bengt Thordeman). 1983. 100 kr (150 kr)
- Numismatiska Meddelanden* XXXIV. 1983. 100 kr (150 kr)
- Studies in Late Anglo-Saxon Coinage*. NM XXXV. 1990. 150 kr (225 kr)
- Nathorst-Böös, E. & Wiséhn, I.: *Numismatiska forskare och myntsamlare i Sverige fram till 1830-talet*. NM XXXVI. 1987. 145 kr (190 kr)
- Festskrift till Lars O. Lagerqvist*. NM XXXVII. 1989. 50 kr (50 kr)
- Florilegium Numismaticum. Studia in honorem U. Westermark edita*. NM XXXVIII. 1992. 75 kr (75 kr)
- Tingström, B.: *Avesta Myntmuseum*. NM XXXIX. 1995. 200 kr (250 kr)
- Myntningen i Sverige 995–1995. NM XL. 1995. 150 kr (150 kr) **Ett fåtal ex återstår!**
- Nulla dies sine linea. Festskrift till Ian Wiséhn*. NM XLI. 2001. 200 kr (200 kr)
- Hesse, B.-O.: *Svensk Numismatisk Bibliografi intill år 1903*. NM XLII. 2004. 160 kr (160 kr)

Smärre skrifter

- Gamby, E.: *Bland numismatiker. Minnen från 1920-, 1930- och 1940-talen*. Smärre skrifter 3. 1984. 25 kr (25 kr)
- Wallén, L.: *Riksgälden. Den svenska statsskulden 1697–1834*. Smärre skrifter 4. 1985. 25 kr (35 kr)
- Widell, M.: *Militärpolletter*. Smärre skrifter 7. 1998. 100 kr (100 kr)
- Lagerqvist, L. O. m.fl.: *Medaljer utgivna 1873–1998. Belöningar, fonder och stipendier. Hedersledamöter och korresponderande ledamöter. Stadgar*. Smärre skrifter 8. 1998. 50 kr (50 kr)
- Lars O. Lagerqvists medaljfond. Smärre skrifter 9. 1999. 100 kr (100 kr)
- Carl Snoilsky. *Skalden som samlade mynt och böcker*. Smärre skrifter 10. 2004. 50 kr (50 kr)
- Törngren, S.: *Mitt liv i numismatikens underbara värld*. Smärre skrifter 13. 2010. 150 kr (150 kr)

Andra utgåvor

- Lagerqvist, L. O., Hirsch, H., Nordlind, U.: *Sveriges och dess forna besittningars guldmynt och riksdaler från Gustav I till Carl XVI Gustaf. Samling Julius Hagander*. 1996. 650 kr (850 kr) **Ett fåtal ex återstår!**
- Rundberg, J.: *Den svenska örtugsmyntningen under Kristoffer av Bayern till Sten Sture den äldre, ca 1440 till 1470-talets slut. En stampstudie*. 2005. 250 kr (350 kr)
- Rundberg, J.: *Den svenska örtugsmyntningen under Albrekt av Mecklenburg (1364–1389). En stampstudie*. 2011. 250 kr (350 kr)
- Svensson, R.: *Renovatio Moneta. Brakteater och myntningspolitik i högmedeltidens Europa*. 2012. 250 kr (350 kr)
- Den Svenska Mynthistorien. Frihetstiden och den gustavianska perioden 1719–1818*. 2007. 315 kr (350 kr) **Ett fåtal ex återstår!**
- Malmer, B.: *Den Svenska Mynthistorien. Vikingatiden ca 995–1030*. 2010. 350 kr (395 kr)
- Larson, P. (red.): *Numismatiska axplock. En jubileumsbok. Myntklubben Skilling Banco 1969–2009*. 150 kr
- Larson, P.: *Ryska droppar. Den ryska myntningen 1350–1700*. Kungl. Myntkabinetet. 2006. 50 kr
- Talvio, T.: *Förteckning över Antellska myntsamlingens svenska mynt. Kristina och Karl X Gustav 1632–1660*. 2009. 500 kr
- Myrberg, N.: *Gotlands tidigaste myntning, ca 1140–1220*. 2008. 200 kr
- Ekström, C. m.fl. (red.): *Samlad Glädje 2009*. Numismatiska klubben i Uppsala 1969–2009. 200 kr

Svensk Numismatisk Tidskrift (SNT)

Kompleta årgångar SNT 1994–2009. 100 kr/årgång; SNT 2010, 7 nummer. 50 kr

Register

- Wiséhn, E.: *SNT. Register 1972–1982*. 1986. 45 kr
- Wilén, A.: *SNT. Register 1983–1992*. 1994. 45 kr
- Golabiewski, D.: *SNT. Register 1993–2002. Ämnes-, titel- och författarregister för hela perioden*. 2004. 50 kr (75 kr)
- Holmberg, K. (red.): *Register över Numismatiska Meddelanden I–XL. Utgivna av SNF 1874–1995*. 1998. 50 kr (75 kr)

* Pris inom parentes gäller icke medlemmar i SNF. Ev. emballage och porto tillkommer.

Böckerna säljs direkt hos Svenska Numismatiska Föreningen på Banérgatan 17
För öppettider se redaktionsrutan i SNT
Böckerna kan också beställas
Tel.: 08-667 55 98
E-post: info@numismatik.se

Nytt om böcker

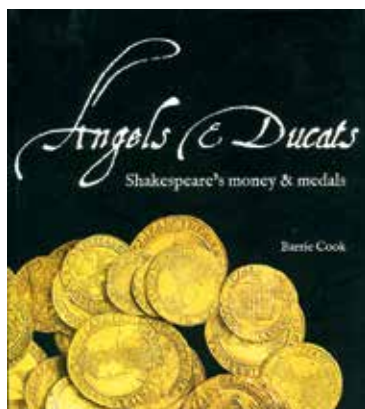
Barrie Cook: Angels & Ducats. Shakespeare's money & medals.
British Museum. 2012. 96 s.
Illustrerad med 65 färgbilder. Eng.
ISBN 978-0-7141-1821-5.
Nu sänkt pris: £5.

What is here? Gold? Yellow, glittering, precious gold?

EN SÅN TREVLIG IDÉ! Författaren Barrie Cook, curator of Medieval and Early Modern Coinage på British Museum, kom förra året ut med en liten skrift om Shakespeare och hans tids mynt och medaljer. Shakespeares dramer är fulla av hänvisningar till pengar i allmänhet och till mynt i synnerhet. De var tacksamma att användas som metaforer, i såväl dramatiska verser som komiska dialoger.

I skriften får föremålen ta lika stor plats som utvalda och för ämnet lämpliga texter av William Shakespeare (1564-1616). Cook illustrerar med foton av de mynt Shakespeare relaterar till, som i förordet: *This yellow slave*, en hög med guldmynt från Elisabets och Jakobs regeringstider, som också visas på omslaget.

Medaljer från Elisabet I:s tid presenteras med vackra färgbilder, emellanåt med rejäla uppförstoringar av de motiv som tål det. Som till exempel den fantastiska bilden av drottningen

*Money is your suit.
What should I say to you?
Should I not say,
'Hath a dog money? Is it possible
A cur should lend thee
three thousand ducats?'*
Ur Köpmannen i Venedig, 1590-talet.

på guldmedaljen "Dangers averted" från 1589 med dess detaljrikedom! Älskar sånt. Dess åtsida inleder första kapitlet: *He that wears her like a medal. Images of power and allegiance.*

Lösryckta meningar som: *A coin that bears the figure of an angel och My ducats, and my daughter!* ur Köpmannen i Venedig inleder kapitel 3 respektive 4 och tjänar som underlag till att presentera flera samtida guldmynt. Förstås har också silvermynt funnit sin plats, som i: *... the Duke had not given him sixpence a day for playing Pyramus, I'll be hanged.*

Dangers averted.
Medalj över drottning Elisabet I, 1589.
Diameter 44 mm.
British museum. Detalj av åtsidan.
UR ANGELS & DUCATS, SKANNAD AV MGL.

Även nürnbergerska räknepennningar har getts plats i den lilla skriften: *... I cannot do't without counters.* Till och med balansvägar med myntvikter samt samtida förfalskningar finns med. Här finns förstås också ett flertal andra representativa illustrationer, personporträtt och olika omnämnanden kopplade till Shakespeares fantastiska metaforer.

En eloge ges också till formgivarna Caroline och Roger Hillier, The Old Chapel Graphic Design.

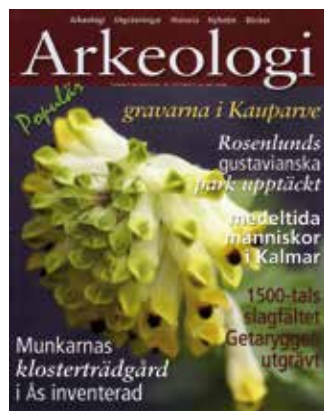
MGL

Populär Arkeologi

är nu inne på sin trettionde årgång. Tidskriften kommer ut fyra gånger om året. Man kan prenumerera på den för 265 kronor per år. Och av och till förekommer artiklar och notiser av numismatiskt intresse.

Man kan förstå att puffar för huvudartikeln lyser med sin frånvaro på senaste numrets omslag. "Betalat har vi alltid gjort men våra utgrävningar saknar pengar" säger inte så mycket om artikelns innehåll, men den är å andra sidan väl läsvärd.

Richard Holmgren, som har skrivit den, är klassisk arkeolog och forskar om "traditionella pengar". Detta uttryck använder han i stället för "primitiva pengar" som han anser äger en nedsättande klang. Vi numismatiker

brukar benämningarna "premonetära" och "icke-monetära" betalningsmedel. Kanske hugget som stucket, vi talar ju om samma företeelse.

KAURISNÄCKAN hör till de mer kända och utbredda, både i tid och rum, av nämnda sort. I Sverige är kaurisnäckor ytterst ovanliga i fyndsammanhang, men man har funnit hela sådana i vendeltida gravar på Gotland samt tillsågade som pärlor i gotländska vikingatida gravar. Ett hundratal kaurisnäckor har också påträffats på olika platser på kontinenten i kvinno-gravar från tidig medeltid.

I vår tidskrift, SNT, har då och då premonetära betalningsmedel beskrivits. Kungl. Myntkabinettet har en hel utställningsdel om sådana. Där visas allt från snäckor och kakaobönor till en stor raisten. Även den fantastiska fjäderrullen som Eva Wiséhn berättade om i SNT 2008:4 kan ses där.

MGL

Kungl. Myntkabinettet

Ny bok:

Reformer och revolutioner

En kort introduktion till
Sveriges ekonomiska historia
åren 1750–2010
av Christopher Lagerqvist
Pris 195 kr

konferens.butik@myntkabinettet.se

Slottsbacken 6
Gamla Stan – Stockholm
Tel.: 08–5195 5304

Personalia

Lars O. Lagerqvist

har blivit hedersledamot (*Ehrenmitglied*) i Erfurter Münzfreunde e.V. med återopande av "In Würdigung langjähriger Verdienste um den Erfurter Münzfreunde", (för mångårigt arbete i Erfurter Münzfreunde), som de skriver på diplomtet.

Red.

AUKTIONER & MÄSSOR

- 11/5 Skånes Auktionsverk,
Värkvalitén – s. 74
- 11/5 Svenska Föreningen för
Historiska Värdepapper –
s. 82
- 12/5 Myntkompaniet – s. 95
- 18/5 Frimärkshuset – s. 93
- 25/5 Numismatiska klubben i
Uppsala – s. 93
- 14/9 MISAB – s. 96

Nytt om mynt

Specialprägling på 1-kronan 2013

FOTO: RIKSBANKEN.

I ÅR FIRAR SVERIGES KUNG – Carl XVI Gustaf – 40-årsjubileum som statschef. Riksbanken uppmärksammar detta genom en specialprägling på fränsidan av de 1-kronor som ges ut under 2013.

Riksbanksfullmäktige har som motiv valt ett förslag av formgivaren Ernst Nordin. Motivet – som visar kung Carl XVI Gustafs valspråk FÖR SVERIGE I TIDEN samt texten SVERIGES KONUNG I 40 ÅR – kommer att finnas på 1-kronans fränsida. Åtsidan är oförändrad.

Alla 1-kronor som ges ut 2013 får den här speciella präglingen. Mynten kommer ut tidigast under november 2013 eftersom utgivningen av bruksmynt styrs av efterfrågan i samhället. Därför kan det dröja innan mynten kommer ut i cirkulation.

Riksbanken har tidigare gett ut minnesmynt vid 10-, 20-, 25- och 30-årsminnet av kung Carl XVI Gustafs trontillträde, det vill säga 1983, 1993, 1998, och 2003.

www.riksbank.se

Lokala numismatiska föreningar och myntklubbar i SNF

Alingsås Numismatiska Förening
c/o Johansson
Roslagsgatan 27
441 57 Alingsås

Falu-Borlänge Myntklubb
www.fb-myntklubb.se

Gefle Myntklubb
www.geflemyntklubb.se/

Göteborgs Numismatiska Förening
www.gwindor.net/gnf.htm

Halmstads Myntklubb
Öringe
312 91 Halmstad

Kalmar Myntklubb
www.kalmarmyntklubb.se/

Karlshamns Numismatiska Förening
www.karlshamnsmyntklubb.nu

**Katrineholm Flen Vingåker
Myntklubb**
www.kfvmynt.se

Myntklubben Skilling Banco
www.mksb.se

Myntsamlarklubben Goten
myntsamlarklubbengoten.com

Nola Myntklubb, Örnsköldsvik
www.infoom.se/nolamyntklubb

Norrköpings Myntklubb
www.norrkopingsmyntklubb.se

Numismatiska klubben i Uppsala
www.nku.nu

Samlarklubben Numis
c/o Normark
Linvägen 5
930 10 Lövånger

Sigtuna Myntklubb
www.sigtunamyntklubb.se

Skånes Numismatiska Förening
www.sknf.se/

Strängnäs Myntklubb
myntintresse.blogspot.se

Södra Dalarnas Myntklubb
medlem.spray.se/sdmyntklubb

Ändringar och tillägg?
Kontakta: info@numismatik.se

Stöd medaljkonsten Bli medlem i FIDEM

www.fidem-medals.org

Ny medalj till minne av

JULIUS HAGANDER

Svenska Numismatiska Föreningen ger i år ut en medalj till minne av vår förre ordförande Julius Hagander (1925–2009). Medaljen blir den 85:e i föreningens medaljserie.

Julius Hagander var SNF:s ordförande från 2002 till 2008 och är väl känd bland föreningens medlemmar. Som ordförande vurmade han för den svenska numismatiken, både inom föreningen och som ambassadör gentemot museer och andra institutioner. Han var en av initiativtagarna till bokserien *Den svenska mynthistorien*. I sitt ordförandeskap var han föreningens delegat i Nordisk Numismatisk Union och 2007 ledde han också förhandlingarna som NNU-ordförande. Hans stora generositet kom även föreningen till del i olika sammanhang och Julius var en flitig deltagare på möten och utflykter. För den som vill läsa mer om Julius och hans numismatiska gärningar se SNT 2009:146-147.

Genom att ge ut denna medalj fortsätter föreningen den långa traditionen att låta prägla medaljer för att hugfästa minnesvärda gärningar och förtjänta personer. De flesta av medaljerna har präglats av Myntverket men även andra leverantörer, främst Sporrang, har anlitats. Konstnärer och gravörer har alltid varit bland de främsta; såsom Lea Ahlborn, Adolf och Erik Lindberg, Axel Wallenberg och Leo Holmgren.

Till Hagandermedaljen har ett avtal slutits med skulptören och medaljkonstnärinnan *Annie Winblad Jakubowski*. Hon tillhör vår tids mest framstående inom området och har bland annat gjort den randiga 1-kronan från 2009 och några av Sveriges officiella jubileumsmünt. Av SNF:s tidigare utgivna medaljer har hon utfört minnesmedaljen över Sven Svensson år 2005. SNF står för konstnärarsarvodet, då utdelningsbara medel för närvarande saknas i medaljfonderna.

Medaljen

Medaljen får en diameter på 43 mm och präglas i 925/1000 silver. Vikten blir cirka 60 gram och medaljen kommer att levereras i etui. Åtsidan visar Julius Hagander en face, omsluten av texten: SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN samt JULIUS HAGANDER ORDFÖRANDE 2002–2008. På frånsidan återfinns föreningens medlemsnål omsluten av en kungligt beskyddande eklövskrans.

Beställning

Medaljen säljs genom subskription fram till den 30 maj 2013. Upplagan avgörs av det antal beställningar som dittills inkommit. Beställning sker genom inbetalning av 1 525 kr till föreningens *pg 15 00 07-3*. Vänligen ange ”Hagandermedaljen” på betalningsunderlaget.

Medaljen kommer att kunna avhämtas på SNF:s kansli efter överenskommelse. För den som vill ha medaljen hemsänd genom postförsändelse tillkommer 75 kr för emballage och porto. Utrikes beställare ombeds kontakta kansliet för korrekt portokostnad.

Leverans av medaljen väntas kunna ske under andra halvan av juni månad.

Sven-Erik Olsson och Magnus Wijk

Strandbergs Mynthandel & Aktiesamlaren AB

Värderar, köper och säljer
mynt, ordnar, medaljer, aktiebrev,
sedlar, äldre handlingar m.m.

www.strandbergs-mynt.se

Arsenalsgatan 6 • Box 7377 • 103 91 Stockholm

Tel. 08-611 01 10 • Fax 08-611 32 95

DU VET VÄL

att du som medlem i
Svenska Numismatiska Föreningen
kan köpa litteratur till
medlemspris?

Månadens extra erbjudande är
Festskrift till Lars O. Lagerqvist.
NM XXXVII. 1989,

Halva priset + porto

info@numismatik.se

ULF NORDLIND MYNTHANDEL AB

Karlavägen 46
Box 5132 • 102 43 Stockholm
Tel. 08-662 62 61
Fax 08-661 62 13

KÖPER • SÄLJER • BYTER
MYNT • SEDLAR
MEDALJER • ORDNAR

*Lagerlista över svenska personmedaljer
och numismatisk litteratur*

www.nordlindsmynt.se

SVERIGES MYNTHANDLARES FÖRENING

är en sedan 1973 etablerad sammanslutning av för närvarande 20 mynthandlare i flera olika städer i landet. Föreningen är ensam i sitt slag i Sverige.

Genom samarbete med de övriga medlemmarna vill varje mynthandlare förbättra och utöka sina tjänster.

ANTIKBODEN

Kanikgatan 3
222 29 Lund
Tel. 046-12 99 00
per_floberg@hotmail.com

BESO UR & ANTIK AB

Bertil Svensson
Västra Hamngatan 6
411 17 Göteborg
Tel. 031-13 94 84
besour@telia.com - www.besour.se

HAMRIN & SVAHN MYNT AB

Sjöberg 1
147 91 Grödinge
Tel. 08-732 66 86, 070 212 64 55
christian.hamrin@telia.com

H & J:S NUMISMATIK HB

Jimmy Häggqvist
Box 43
310 20 Knäred
jimmy@collectia.se

KARLSKRONA MYNTHANDEL AB

Hantverkaregatan 11
371 35 Karlskrona
Tel. 0455-813 73
lennart@mynt.nu - www.mynt.nu

RUNE LARSSON MYNTHANDEL

Stora Brogatan 14
Box 98
503 06 Borås
Tel. 033-41 03 15

LUNDS MYNTHANDEL

Klostergatan 5
222 22 Lund
Tel./fax 046-14 43 69
siv-gunnar@swipnet.se

J. MELIN MYNT

Koltrastvägen 23
370 24 Nätraby
Tel. 0455-155 99

HB MYNTINVEST CORONA

Ö. Storgatan 20
611 34 Nyköping
Tel./fax 0155-28 63 25
corona-coin@swipnet.se
http://home.swipnet.se/corona_coin

HB MYNT & MEDALJER

Sveavägen 96, Box 19 507
104 32 Stockholm
Tel./fax 08-673 34 23

ULF NORDLIND MYNTHANDEL AB

Karlavägen 46,
Box 5132
102 43 Stockholm
Tel. 08-662 62 61, fax 08-661 62 13
info@nordlindsmynt.se
www.nordlindsmynt.se

NUMIKON

Stefan Jonasson/Ticalen Mynthandel
Stureplatsen 3
411 39 Göteborg
Tel. 031-20 81 11
ticalen@gmail.com

PECUNIA MM HB

Farinvägen 8
245 33 Staffanstorps
Tel./fax 046-25 21 19
mattsson.g@telia.com

J. PEDERSEN MYNTHANDEL

Norra Strandgatan 30
Box 1320
251 13 Helsingborg
Tel./fax 042-12 25 28
pedersen.mynt@telia.com
www.jpetersen.se

SELINS MYNTHANDEL AB

Regeringsgatan 6
Box 16 390
103 27 Stockholm
Tel. 08-411 50 81, fax 08-411 52 23
www.selinsmynthandel.se

SKARABÉ MYNT & GULD AB

Drottninggatan 10
411 14 Göteborg
Tel./fax 031-13 50 88
skarabe@telia.com
www.skarabe.eu

STRANDBERGS MYNTHANDEL & AKTIESAMLAREN AB

Arsenalsgatan 6
Box 7377
103 91 Stockholm
Tel. 08-611 01 10, 611 58 20
Fax 08-611 32 95
info@aktiesamlaren-bjb.se
www.aktiesamlaren.se
www.strandbergs-mynt.se

TAMCO NUMISMATICS

Box 6235
102 35 Stockholm
Tel. 070 631 58 09
tamco.num@telia.com

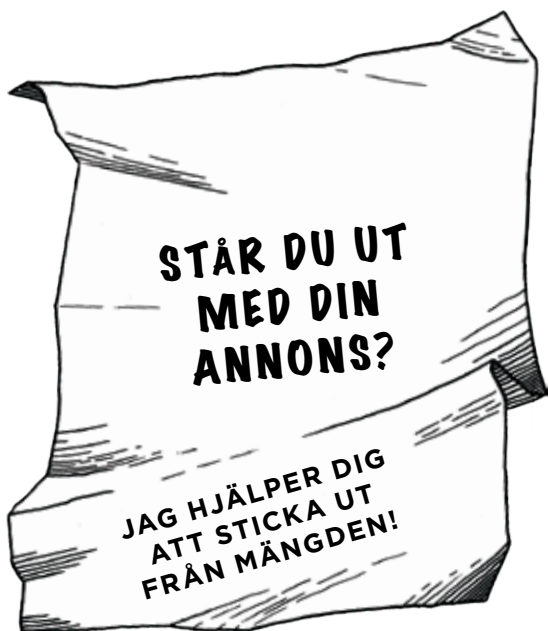
TICALEN MYNTHANDEL

Stureplatsen 3
411 39 Göteborg
Tel./fax 031-20 81 11
ticalen@gmail.com

HÅKAN WESTERLUND MYNTHANDEL

Vasagatan 42
Box 490
101 29 Stockholm
Tel. 08-411 08 07, fax 08-212 19 6

SVERIGES MYNTHANDLARES FÖRENING
Sjöberg 1 • 147 91 Grödinge • Tel. 08-732 66 86 • 070 212 64 55
www.mynt.nu/smf/

GRAFISK FORMGIVARE
EMMELIE GOLABIEWSKI

Tfn. 070-435 14 60. emmeli.golabiewski@gmail.com
www.emmeliegolabiewski.se

Myntauktion

18 maj 2013

10 daler SM 1666 samt även:
Vackra äldre silvermynt
Vackra årtalsmynt Oskar II
Privatbankssedlar

Frimärkshuset
Skandinavisk Filateli AB
Humlegårdsgatan 13, 114 46 STOCKHOLM

08-661 74 50
info@frimarkshuset.se
www.frimarkshuset.se

Pollett- och litteraturauktion

med material ur Börje Rådströms samlingar kommer att hållas på Vaksalaskolan i Uppsala den 25 maj, 2013. Medlemmar i SNF är inbjudna att delta i auktionen. En auktionstatalog kommer att framställas och försäljas till självkostnadspris. För vidare information om auktionen besök vår hemsida.

www.nku.nu

Numismatiska klubben i Uppsala
i samarbete med Svenska Pollettföreningen

KÖPES – WANT TO BUY

Hessen-Kassel

8 Albus: 1738 with the smaller portrait
1/8 Taler: 1743, 1745
1/12 Taler: 1734
1/16 Taler: 1733
1 Albus: 1751
6 Heller: 1736, 1746, 1750
1/32 Taler: 1740

Även andra årtal och stammar av Fredriks
Hessen-Kassel-mynt kan intressera mig.

E-mail med foto ger snabbt svar.
Other dates and dies of Friedrich Hessen-
Kassel coins can be interesting for me.
E-mail with scan give you fast answer.

Sten-Olof Andersson
Smålandsvägen 20
611 56 Nyköping, Sweden
Tel.: 0155-26 96 16 (18.00-23.00)
Tel.: 0046 155 26 96 16
E-mail: skilling.s-oa@telia.com

LUNDS MYNTHANDEL

KÖPER och SÄLJER
BYTER och VÄRDERAR

MYNT och SEDLAR
TILLBEHÖR och LITTERATUR

GRATIS LAGERLISTA
(uppge samlarområde)

Klostergatan 5, 222 22 LUND
Tel. och fax 046-14 43 69
e-post: siv-gunnar@swipnet.se

HÅKAN WESTERLUND MYNTHANDEL

KÖPER • SÄLJER • BYTER
MYNT • SEDLAR • MEDALJER

Olympiska föremål

Vasagatan 42
111 20 STOCKHOLM
Tel. 08-411 08 07
Öppet: måndag-torsdag 11-13

SELINS MYNTHANDEL AB

Mynt Sedlar Medaljer
Ordnar Nålmarken

Öppettider:
Vardagar 10.00 - 18.00
Regeringsgatan 6
111 53 Stockholm
Tel. 08-411 50 81
Fax. 08-411 52 23

HB MYNT & MEDALJER

Sveavägen 96

Box 19 507
S-104 32 Stockholm 19

T-Rådmansgatan (uppgång Handelshögskolan)
☎ + fax 08-673 34 23

*Svenska och utländska mynt, sedlar och ordnar,
militaria och nålmarken, medaljer*

Öppet: vardagar 11-17, fredag 11-15

Bli medlem i SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

Arsavgiften är 250 kr.
Som medlem får Du SNT automatiskt!
Du kan också prenumerera på SNT
för endast 200 kr per år.
info@numismatik.se

AURUM AUKTIONER AB stockholm

Myntauktioner i Stockholm

Inlämning pågår!

*Vi söker alltid kvalitetsmynt, sedlar,
medaljer, polletter, ordnar..*

Tel. 08-660 20 70, vard. 9-13, info@aurumauktioner.se
www.aurumauktioner.se

Skarabé
Mynt & Guld AB
köper och säljer
MYNT, SEDLAR
och MEDALJER
Föremål från antiken

Västra Hamngatan 6
411 17 Göteborg
Tel. 031-135088
skarabe@telia.com - www.skarabe.eu
Öppet: Vardagar 10-18

MYNTAUKTION

i Stockholm söndag 12 maj 2013

Auktionen innehåller bland annat ett trevligt avsnitt norska mynt.

1 speciedaler 1819

1 speciedaler 1827

1 mark 1699
med porträtt

24 skilling 1834

1 daler 1594
"SIGIMVNDVS"
677.000:-

Några mynt vi har sålt tidigare:
(inklusive köparprovision)

1/2 ducat 1747
Ädelfors
82.000:-

Norge 1/2 speciedaler 1873
181.000:-

Bättre mynt, sedlar och hela samlingar mottages till höstens myntauktion.
Kontakta oss för en förutsättningslös diskussion!
Vid större inlämning kan villkoren skräddarsys.

MYNTKOMPANIET

Myntkompaniet
Svartengatan 6
116 20 Stockholm

Tfn: 08-678 32 17
Fax: 08-643 22 38

E-post: coins@philea.se
www.myntkompaniet.se/auktion

MYNTAUKTIONER

I SVERIGE AB

AUKTION 9

Auktion 9 avhålls andra helgen i september.
Exakta datum och tider meddelas på vår hemsida efterhand.
Glöm inte att beställa auktionskatalogen i god tid.
Beställningar gjorda innan juli garanterar tryckt namn i Din katalog.

INLÄMNING PÅGÅR!

STOCKHOLM. Dukat 1675. Praktexemplar!

Såld på auktion 8 för 110.000 kronor (exklusive provision).

Efter det rekordstora intresset och de mycket höga priserna på mynt på vår föregående auktion, söker vi ännu under maj månad bättre enskilda objekt eller hela samlingar till auktion 9.

STOCKHOLM. Daler 1559. Praktexemplar!

Såld på auktion 8 för 230.000 kronor (exklusive provision).

Myntauktioner i Sverige AB
Banérgatan 17 - 115 22 Stockholm
E-mail: info@myntauktioner.se - Telefon: 08-410 465 65
www.myntauktioner.se